KONFERENCJA NR 1

7 PAŹDZIERNIKA 2026 R.

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Poniżej przedstawiono zestawienie pytań i odpowiedzi zgłoszonych w trakcie transmisji Konferencji online w dniu 7 października 2026 r.

1 **Dlaczego scenariusz 4 czyli zniszczenie wałów jest określany dla wielkości 1% a nie 0,2%?**

Odpowiedź z chatu: Pani Anno, scenariusz zniszczenia wałów jest określany dla przepływu 1% - bo jest to wymóg prawny wynikający z §10 rozporządzenia z 2018 r. w sprawie MZP i MRP.

Odpowiedź organizatora: Pytanie nie dotyczy projektu 3.PZRP. Kwestia scenariusza awarii obwałowań dotyczy innego projektu obejmującego przegląd i aktualizację map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.

2. **W poprzednim cyklu przygotowano MZP i MRP dla katastrof 26 zbiorników "mokrych". Ostatnia powódź pokazała że katastrofy mogą również dotyczyć zbiorników "suchych". Czy planuje się wykonanie dla tej grupy obiektów MZP i MRP, a jeśli tak to kiedy?**

Odpowiedź: Pytanie nie dotyczy projektu 3.PZRP. Zakres opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, w tym scenariusze awarii obiektów piętrzących, jest ustalany w odrębnym projekcie dotyczącym przeglądu i aktualizacji map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.

3. **Jeśli zatrzymamy wodę na terenie lasów, terenów rolniczych, mokradeł itp. nie dopuszczając do szybkiego spływu wody rowami do rzek to zabezpieczymy tereny narażone na powódź.**

   Na terenach rolniczych również dochodzi do rozlewania się wody. Powstają naturalne zagłębienia w których gromadzi się woda.

   Odpowiedź: Słuszna uwaga, jednym z celów planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest zwiększenie naturalnej retencji i opóźnienie spływu wód ze zlewni. W ramach prac nad przygotowaniem listy działań rekomendowanych do realizacji w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym analizowana będzie również skuteczność działań polegających na naturalnej retencji i rozwiązań opartych na naturze (NBS - Nature-Based Solutions)

4. **Czy w ramach analizy kosztów i korzyści zadań przewidywanych do realizacji będą Państwo uwzględniali dochody/koszty wynikające ze świadczeń ekosystemów. Dziś bez tej wyceny nie wiemy czy zakładana ochrona przeciwpowodziowa nam się opłaca czy nie. Metodologie wyceny są wykorzystywane np. w USA ale i od wielu lat w Holandii, także w ujęciu wieloletnim.**

   Odpowiedź: Analiza kosztów i korzyści będzie obejmowała koszty i korzyści społeczne wariantów, w tym efekty zewnętrzne, a jej podstawową korzyścią będą uniknięte straty powodziowe. Metodyka AKK w obecnym cyklu planistycznym zawiera również wycenę usług ekosystemowych.

5. **W jaki sposób znaleźć równowagę między skutecznością ochrony przeciwpowodziowej, kosztami realizacji działań oraz wymaganiami środowiskowymi? Który z tych elementów najczęściej okazuje się największym wyzwaniem w praktyce?**

   Odpowiedź: Równowaga będzie poszukiwana na poziomie zlewni poprzez porównanie wariantów planistycznych (grup działań) podczas analizy wielokryterialnej. Ocenione zostaną m.in. skuteczność redukcji ryzyka, wykonalność finansowa i wyniki analizy kosztów i korzyści, wpływ na cele środowiskowe i obszary Natura 2000, adaptacja do zmian klimatu oraz możliwe

konflikty społeczne. Nie ma jednego elementu, który zawsze jest najtrudniejszy – zależy to od lokalnych uwarunkowań i rodzaju rozważanych działań.

6. **Coraz więcej mówi się o rozwiązaniach opartych na naturze. W jakich przypadkach mogą one rzeczywiście stanowić alternatywę dla tradycyjnych inwestycji technicznych, a gdzie ich potencjał jest ograniczony?**

   Odpowiedź: Rozwiązania oparte na naturze będą rozpatrywane jako element wariantów (grup działań), w szczególności przy zwiększaniu retencji naturalnej, renaturyzacji cieków oraz odtwarzaniu mokradeł i torfowisk. Mogą skutecznie spowalniać odpływ, wspierać adaptację do zmian klimatu i poprawiać stan środowiska, zwłaszcza w skali lokalnej. Są to działania rozproszone w zlewni o mniejszej skali i intruzywności, które charakteryzują się oddziaływaniem lokalnym, jednak łącznie uzyskują efekt synergii. Ich efekt dla kulminacji fali powodziowej zależy jednak od warunków konkretnej zlewni i skali wezbrania. Działania NbS działają dla zdarzeń opadowych typowych, częstych, tj. takich, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia wynosi 10%. Dla zjawisk bardziej dynamicznych, o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 lub 0,5% możliwości retencyjne NbS są niewystarczające i przejęcie wód wezbraniowych wymaga uzupełnienia o działania techniczne. Niemniej jednak, nawet, gdy działania NbS będą nieefektywne z punktu widzenia redukcji fali powodziowej, nadal mogą być rekomendowane ze względu na pozostałe korzyści, które ze sobą niosą (przechwycenie wód opadowych w miejscu powstania, wzrost bioróżnorodności, uwodnienie gruntów, usługi ekosystemowe). Dla mokradeł i torfowisk metodyka nie przewiduje szczegółowego modelowania hydrologicznego i hydraulicznego z uwagi na ograniczenia danych oraz niepewność parametrów. Dlatego rozwiązania te będą oceniane jakościowo i łączone z innymi działaniami przeciwpowodziowymi.

7. **Metodyka zakłada porównywanie całych strategii działania, a nie pojedynczych inwestycji. Jakie korzyści daje takie podejście i czy może ono prowadzić do wyboru rozwiązań innych niż te intuicyjnie uznawane za najskuteczniejsze?**

   Co zrobić w sytuacji, gdy najbardziej efektywne rozwiązanie przeciwpowodziowe nie jest najlepsze z punktu widzenia środowiska lub

lokalnej społeczności? Które kryterium powinno mieć wtedy decydujące znaczenie?

Odpowiedź: Porównywanie wariantów (grup działań), a nie pojedynczych inwestycji, pozwala ocenić łączny efekt działań w zlewni, ich wzajemne oddziaływanie oraz możliwość przenoszenia ryzyka. Może to prowadzić do wyboru zestawu działań innego niż rozwiązanie pozornie najskuteczniejsze hydraulicznie. O wyborze nie będzie przesądzać jedno kryterium: analiza wielokryterialna uwzględni skuteczność, ekonomikę, środowisko, klimat, wykonalność finansową i uwarunkowania społeczne. Wariant optymalny ma zapewniać możliwie dużą redukcję ryzyka przy możliwie małym negatywnym oddziaływaniu na środowisko.

8. **Czy będą analizowane warianty wyłącznie środowiskowe/ renaturyzacyjne? Czy też takie działania będą zawsze tylko dodatkiem do działań technicznych w wariancie mieszanym?**

Odpowiedź: Metodyka przewiduje warianty mieszane, łączące działania nietechniczne i techniczne, przy czym w aktualnym cyklu planistycznym rozróżniono wariant „miękki" i „twardy". Wariant „miękki" obejmuje realizację działań nie oddziałujących negatywnie na warunki hydromorfologiczne lub poprawiających te warunki (jak przebudowa istniejących obwałowań, zwiększanie rozstawu obwałowań, wykonanie kanałów ulgi, wykonanie polderów i suchych zbiorników retencyjnych), w tym działań adaptacyjnych, charakteryzujących się elastycznością na zmiany. Natomiast wariant „twardy" obejmuje również działania techniczne mogące negatywnie oddziaływać na warunki hydromorfologiczne (jak wykonanie wielozadaniowych zbiorników retencyjnych, stopni wodnych oraz nowych odcinków obwałowań). Wariant „miękki" jest wariantem preferowanym. Nie zakłada się formułowania wariantów opartych wyłącznie na działaniach technicznych. Działania środowiskowe i renaturyzacyjne mogą stanowić istotną, a lokalnie dominującą część wariantu, lecz ich dobór będzie zależał od rozpoznanego problemu, możliwej do uzyskania redukcji ryzyka oraz wyników oceny wariantowej.

9. **W jaki sposób mierzalny zamierzają Państwo sprawdzać efekty, korzyści działań środowiskowych/ renaturyzacyjnych typu odbudowa mokradeł, zwiększanie retencji naturalnej itp., żeby realnie sprawdzić, czy one redukują, a jeśli tak to o ile redukują zagrożenie i ryzyko powodziowe? Czy jest jakaś metodyka obliczania, ile takie działania mogą zredukować realnie przepływ fali powodziowej?**

   Odpowiedź: Efekty działań będą oceniane w sposób dostosowany do ich rodzaju. Działania możliwe do parametryzacji będą analizowane w modelach hydrologicznych i hydraulicznych, a skuteczność wariantów będzie określana m.in. na podstawie zmian zasięgu zalewu, zagrożenia i ryzyka powodziowego. Dla zwiększania lesistości przewidziano analizę zmian zagospodarowania zlewni i parametru CN w modelu opad–odpływ. Dla odtwarzania mokradeł i torfowisk brak jest obecnie ogólnokrajowych, zweryfikowanych zależności pozwalających wiarygodnie przeliczyć powierzchnię działań na redukcję przepływu maksymalnego. Z tego względu działania te będą uwzględniane jakościowo i oceniane ekspercko na podstawie dostępnych danych o ich zakresie i charakterze.

10. **Jak w kontekście wyzwań związanych z przygotowaniem 10-letnich Planów Urządzania Lasu oraz rosnącymi uwagami strony społecznej, resort planuje zintegrować cele leśne z celami hydrologicznymi? Czy planowane jest szersze spojrzenie na lasy przez pryzmat naturalnych granic zlewni, co mogłoby usprawnić i uelastycznić cały proces planowania? Jakie są obecne plany MKiŚ w tej sprawie, czego można się spodziewać?**

    Odpowiedź: Metodyka PZRP uwzględnia retencję leśną poprzez identyfikację istniejących i planowanych działań oraz analizę możliwości zwiększenia lesistości w zlewni. Podejście zlewniowe jest stosowane w zakresie oceny ryzyka powodziowego i doboru działań. Jednocześnie PZRP nie rozstrzyga o zasadach sporządzania Planów Urządzania Lasu ani o polityce resortu. Pytanie o konkretne plany MKiŚ powinno zostać skierowane bezpośrednio do właściwego resortu i Lasów Państwowych.

11. **Czy Wody Polskie lub inne instytucje opiniują lub przeprowadzają analizy planów zabudowy terenów, które były obszarami zalewowymi? Niestety z uwagi na walory widokowe, nadal prowadzi się sprzedaż działek i zabudowę terenów przy rzekach, które były terenami zalewowymi, a które znajdują się w granicach miast.**

Odpowiedź: Pytanie nie dotyczy bezpośrednio Projektu 3.PZRP, gdyż w ramach prac nad przeglądem i aktualizacją nie przeprowadza się opiniowania aktów planowania przestrzennego. Podczas opracowania PZRP wykorzystywane są mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego do identyfikacji problemów z zakresu zagrożenia i ryzyka ze strony powodzi oraz wskazywania działań przeciwpowodziowych, w tym działań związanych z planowaniem przestrzennym.

Zgodnie z art.166 ust. 2 ustawy Prawo wodne Projekty: planu zagospodarowania przestrzennego województwa, planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gminnego programu rewitalizacji, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej – wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z art.166 ust 10 ustawy Prawo wodne uzgodnienia, o którym mowa w ust. 2, odmawia się, jeżeli planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią: naruszają m.in. ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym lub utrudniają zarządzanie ryzykiem powodziowym.

PZRP W związku z powyższym przy planowaniu zabudowy należy korzystać z aktualnych MZP i MRP, dostępnych m.in. w Hydroportalu, oraz z procedur przewidzianych w przepisach Prawa wodnego i przepisach o planowaniu przestrzennym.

12. **Czy w związku ze zmianami klimatu i coraz częstszymi powodziami błyskawicznymi, nie powinna zostać zmodyfikowana lub uzupełniona metodologia MZP i MRP, a potem PZRP o takie powodzie błyskawiczne, które przewidują ogromne opady w ciągu 1godziny, czy kilku godzin? Obecne scenariusze nazywane prawdopodobieństwem wystąpienia raz na 100 lat czy 500 lat przewidują długotrwałe opady i brzmią myląco dla większości odbiorców, zwłaszcza, że na niektórych terenach powodzie, o zasięgu przedstawianym jako powodzie 100 czy 500 letnie powtarzają się co 10 lat, a nawet częściej, może te scenariusze powinny inaczej się nazywać lub przynajmniej uzupełnione o scenariusz błyskawicznej powodzi?**

Odpowiedź: Metodyka opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym opiera się m.in. na wynikach odrębnych projektów tj. przeglądu i aktualizacji WORP oraz przeglądu i aktualizacji MZP i MRP, ewentualne rozszerzenie zakresu map o powodzie błyskawiczne należy więc do zakresu projektu przegląd i aktualizacja MZP i MRP i przegląd, i aktualizacja WORP i właściwych regulacji prawnych. Na ten moment powodzie błyskawiczne jako takie nie są uwzględnione. W PZRP uwzględnione zostaną natomiast potencjalne zmiany klimatu: dla optymalnych wariantów planistycznych przewidziano dodatkowy scenariusz hydrologiczny dla przepływu p=1%, z wykorzystaniem założeń CHASE-PL. Celem jest sprawdzenie odporności rekomendowanych działań na przyszłe możliwe warunki hydrologiczne. Oznaczenia p=1%, p=0,2% i p=10% odnoszą się do wartości prawdopodobieństwa wystąpienia przepływu, a nie do gwarantowanej regularności ich wystąpienia.